

Program na březen 2011

Vernisáž výstavy:

„NEKONEČNOST PROSTORU Jiřího Krtičky“

sobota 5. března 2011

v 17 hodin

Výstava pastelů olomouckého malíře Jiřího Krtičky.

J. Krtička působí na Katedře výtvarné výchovy PdF UP v Olomouci jako docent pro obor malba. Vedle pedagogické činnosti působil v letech 1986 - 1991 jako kurátor výstav v Křížové chodbě koncertní síně bývalého kláštera minoritů v Uničově a v letech 1991 - 1996 jako kurátor univerzitní studentské Galerie Půda, jejíž dramaturgii zaměřil především na představování výsledků interdisciplinárních přístupů k pedagogické činnosti na jednotlivých vysokých školách, zaměřených na výuku výtvarné tvorby. Od roku 1999 kurátor studentské Galerie Výpad. Výstavu uvede Pavel Preisner.

Výstava bude na hvězdárně přístupná do 2. května 2011.

Přednáška:

„Nebe nad Zlínem 4 – březen, duben“

pondělí 7. března 2011

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 40 Kč

Povídání o tom, jak vypadá obloha v našich zeměpisných šířkách na jaře. Přehledový výklad souhvězdí doplněný snímky mlhovin a jiných vesmírných zajímavostí. Tentokrát budou prohlédnuta souhvězdí Rak, Malý pes, Jednorozec, Rys, Lev, Malý Lev, Pohár a Velká Medvědice. Přednáška bude opět zaměřena na objekty a úkazy, které na obloze může najít a uvidět každý, pokud ví, kam pohlédnout. V případě příznivého počasí bude po skončení přednášky navazovat pozorování a praktický výklad na pozorovatelně.

Všechny díly Nebe nad Zlínem jsou již na stránkách

www.zas.cz nabídnuty volně ke stažení. Také je zde

naskenovaná kniha Dr. Huberta Slouky: Poznejte souhvězdí, kterážto se stala podkladem pro výše uvedený základní kurz.

Večer deskových her

úterý 8. března 2011

od 17 do 21 hodin

pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek

vstupné: 30 Kč

I v novém roce přinášíme večer plný zábavy. Kromě spousty klasických her vám nabízíme několik nedávno pořízených deskových her, včetně her s astronomickou tematikou.

Přednáška: „EXPEDICE MARS aneb vycvičili jsme si kosmonauty“

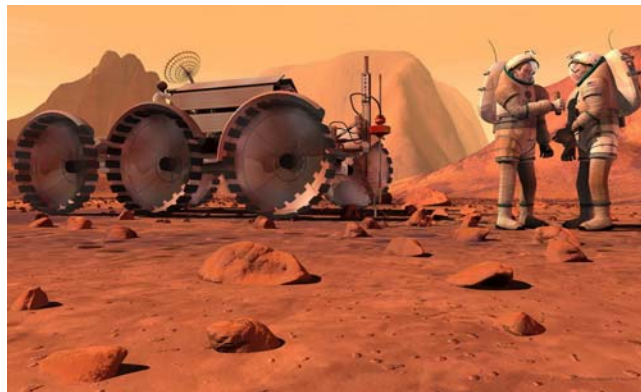
pátek 18. března 2011

v 19 hodin

přednáší Marie Magdalena Halatová

vstupné: 40 Kč

Povídání o finálové účasti dětí a studentů z ČR v mezinárodní soutěži Expedice Mars v Evropském kosmickém centru v Belgii. Přednáška je určena/vhodná pro žáky 2. stupně ZS (nebo 10 - 17 let), ale na své si přijdou i posluchači z rad dospělých.

Večer deskových her

úterý 22. března 2011

od 17 do 21 hodin

pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek

vstupné: 30 Kč

Opět, ZAS a znova. Tento měsíc již podruhé.

Cestopisná přednáška CK Kudrna:

„Střední Asie“

čtvrtek 24. března 2011

v 18 hodin

přednáší: Jan Vlasák

vstupné: 50 Kč

Kazachstan je obrovská země – jako půlka Evropy. Přitom má pouhých 15 milionů obyvatel. Je to nejvnitrozemštější ze všech vnitrozemí a počasí tomu odpovídá. V létě tu panují příšerná vedra; v zimě holomrazy – 40°. A když člověk vidí tu poušť kolem, diví se že tu těch lidí žije tolik. Na bicyklu jsem se toulal jihem země a zabrousil i do Kyrgyzstanu. Ten je osídlený hustěji a není divu. V horách je ten život podstatně příjemnější. A když už budeme ve střední Asii, byla by škoda vynechat Uzbekistan – hlavně úžasná města Samarkand a Bucharu.

Pozvánka pod oblohu

Viditelnost planet

Merkur ve druhé polovině měsíce večer nad západním obzorem

Venuše v první polovině měsíce ráno nízko nad jihovýchodem

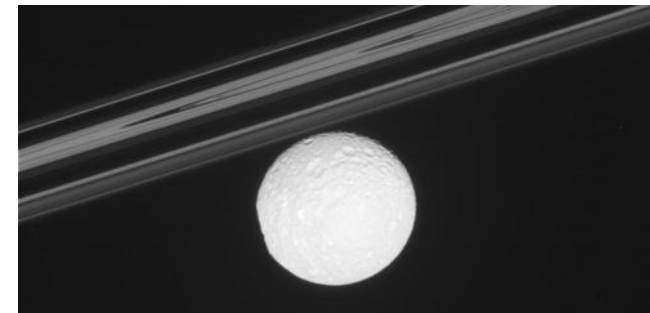
Mars nepozorovatelný

Jupiter počátkem měsíce večer nízko nad východem

Saturn kromě večera po celou noc

Uran nepozorovatelný

Neptun nepozorovatelný

Saturnův měsíc Mimas s prstenci planety 1.února 2011.

Úkazy

datum	hodina	úkaz
3.3.2011	4	Měsíc v novu.
4.3.2011	18	Mars v konjunkci se Sluncem.
11.3.2011	8	Měsíc v první čtvrti.
17.3.2011	11	Neptun v konjunkci se Sluncem.
18.3.2011	10	Měsíc v úplňku.
19.3.2011	1	Slunce vstupuje do znamení Ryb.
25.3.2011	1	Měsíc v poslední čtvrti.
25.3.2011	10	Merkur v horní konjunkci se Sluncem

Zdroj: Hvězdářská ročenka 2011

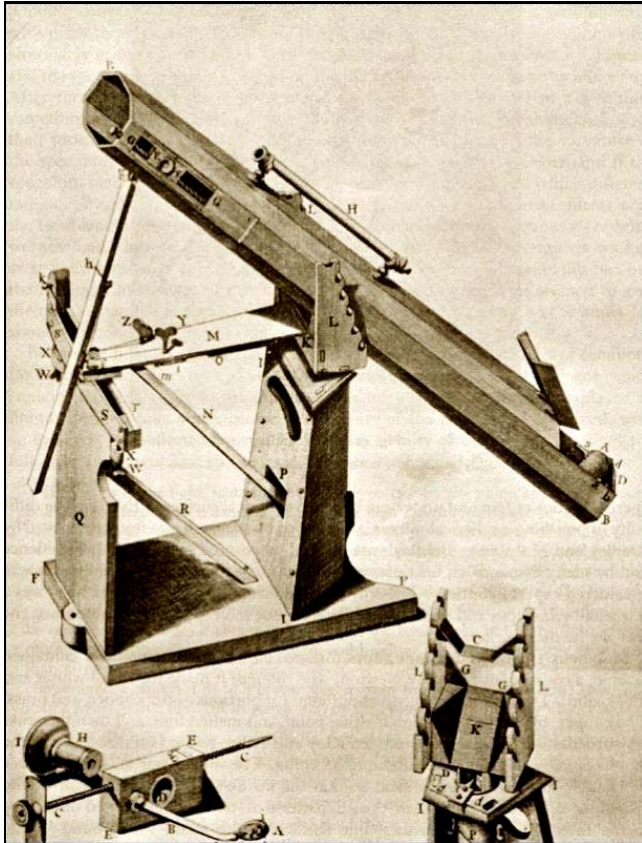
Pozorování noční oblohy se konají v březnu vždy **v pondělí, středu a pátek od 19:00 do 21:00 hodin.**

Nebude-li počasí přát, nabízíme **prohlídku** hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

vstupné: dospělí 30 Kč, děti do 1,2 m výšky 15 Kč

Z historie dalekohledů

Dalekohledy se na přelomu 17. a 18. století staly nepostradatelným pomocníkem astronomů. Jejich používání se ubíralo dvěma hlavními směry. Jelikož dalekohled umí „přiblížit“ nebo také „zvětšit“ vzdálený objekt, astronomové chtěli dalekohledem uvidět na známých a postupně nově objevovaných nebeských tělesech lepší detaily – větší podrobnosti. Snahou bylo pojmout co nejvíce světla a získat největší možné zvětšení obrazu. Tyto dalekohledy nebylo nutné vybavovat nijak komplikovanými stativy umožňujícími odměřování nebeských souřadnic. Stačilo, když se dalekohled při pozorování udržel namířený na pozorovaný objekt.

První dalekohledy Newtonova typu použitelné pro pozorování stavěl John Hadley a v roce 1721 předvedl Královské akademii 15 cm reflektor. Vyobrazení jeho přístroje je z roku 1738.

Druhá cesta vedla ve spojení s přesnými měřicími přístroji ke snaze zpřesnit měření poloh a vzájemných úhlů mezi hvězdami. Zde stačily sice malé přístroje, byly však kombinovány s velmi přesnou a komplikovanou mechanikou montáže a měření poloh nebeských objektů bylo velmi rafinované. Tyto stroje v kombinaci s přesným měřením času mohly dosáhnout přesnosti až v úhlových vteřinách.

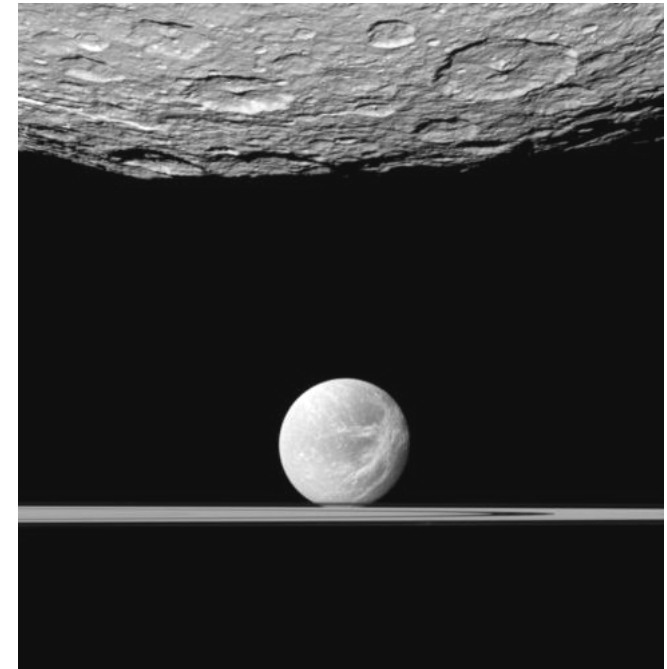
Nahoře dalekohled Gregoryho typu od Jamese Shorta z roku 1769 o průměru 11 cm a ohnisku 60 cm. Dole replika dalekohledu Williama Herschela, kterým v roce 1781 objevil planetu Uran. Dalekohled má průměr 15 cm a délku 210 cm. Způsob jeho uchycení a pohyb za oblohou je velmi komplikovaný.

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost, Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, www.zas.cz

telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937
telefon do budovy – dovoláte se jen v době, kdy je hvězdárna otevřena veřejnosti: 736 734 511

Připravili Ivan Havlíček a www.aldebaran.cz

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

Nahoře Saturnův měsíc Rhea a v průhledu za prstenci měsíc Dione. Snímek pořídila 28.2.2011 sonda Cassini

BŘEZEN 2011

www.zas.cz

